

PRAWA DZIECKA

ISTOTA PRAW DZIECKA

- ▶ Każdemu dziecku przysługują prawa dziecka tak jak każdemu dorosłemu przysługują prawa człowieka. Prawa dziecka są więc naturalną konsekwencją praw człowieka. Praw tych nikt nie może dziecka pozbawić

Mam prawo do:

- ▶ **ŻYCIA I ROZWOJU**, obejmuje ochronę życia, tożsamości, obywatelstwa i rozwoju psychofizycznego.
- Prawo do życia jest najbardziej podstawowym prawem każdego człowieka. Nikt nikogo nie może życia pozbawić. Państwo musi zadbać o to, żeby ludzie czuli się bezpiecznie. Państwo ma także obowiązek zapewnić jak najlepszy rozwój dzieci. Prawo do rozwoju nie oznacza jedynie rozwoju fizycznego, ale też psychicznego i intelektualnego.

Mam prawo do:

- ▶ **OCHRONY**, ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem (także ekonomicznym) , a także przed niegodziwym traktowaniem, w tym karami cielesnymi.
- **dobro dziecka jako priorytet** - każda decyzja dotycząca dziecka powinna uwzględniać jego najwyższy interes;
- **niedyskryminacja** - wszystkie dzieci mają równe prawa, niezależnie od płci, pochodzenia, rasy czy statusu społecznego
- **rola rodziny i opiekunów** - zapewnienie opieki, wychowania i wsparcia, przy aktywnej asyście państwa
- **respektowanie zdania dziecka** – prawo do wyrażania poglądów w sposób adekwatny do wieku i dojrzałości

Mam prawo do:

- ▶ **ŻYCIA RODZINNEGO**, wychowywania w rodzinie i utrzymywania osobistego kontaktu z obojgiem rodziców, o ile nie jest to sprzeczne z ich interesem.
- Prawo dziecka do życia w rodzinie nie ogranicza się wyłącznie do posiadania rodziny, lecz obejmuje również **bezpieczeństwo, stabilność, opiekę, wsparcie rozwojowe i szacunek dla jego podmiotowości**. Jest prawem gwarantowanym zarówno przez krajowe regulacje prawne, jak i międzynarodowe standardy, takie jak Konwencja o prawach dziecka. Jego realizacja wymaga harmonijnej współpracy rodziców, instytucji państwowych i całego społeczeństwa.

Mam prawo do:

- ▶ **WOLNOŚCI**, obejmuje swobodę myśli, sumienia i wyznania, a także wolność wypowiedzi, zrzeszania się i uczestnictwa w pokojowych zgromadzeniach.
- Prawo dziecka do wolności **chroni jego autonomię i prawo do samodzielnego myślenia oraz wyrażania siebie**, przy jednoczesnym respektowaniu dobra dziecka i obowiązków opiekunów. Jego zakres obejmuje wolność osobistą, wyznaniową, myśli i wyrażania opinii, a wszystkie ograniczenia muszą być prawnie uzasadnione i minimalne, aby nie naruszać fundamentalnych praw dziecka.

Mam prawo do:

- ▶ **EDUKACJI**, do bezpłatnej i obowiązkowej nauki, a także do udziału w życiu kulturalnym i artystycznym.
- Prawo dziecka do edukacji jest niezbywalnym przysługującym każdemu dziecku. Państwo, rodzice i nauczyciele mają obowiązek zapewnienia równego dostępu do nauki, wysokiej jakości edukacji oraz wsparcia do korzystania z tego prawa. Jego pełna realizacja wymaga współpracy wszystkich uczestników procesu edukacyjnego oraz eliminacji barier społecznych, finansowych i kulturowych.

Mam prawo do:

- ▶ WYPOCZYNKU, ZABAWY I UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH REKREACYJNYCH, co jest fundamentem zdrowego i harmonijnego rozwoju.
- Prawo do wypoczynku i zabawy jest nie tylko przyjemnością, lecz niezbędnym elementem dzieciństwa, chronionym prawnie i nieodzownym dla zdrowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego społecznego i intelektualnego dzieci. Zapewnienie dzieciom możliwości swobodnego spędzania czasu w zabawie i rekreacji jest równie ważne jak prawo do edukacji czy opieki zdrowotnej.

Mam prawo do:

- ▶ **GODNOŚCI I PRYWATNOŚCI**, obejmuje poszanowanie godności, nietykalności osobistej oraz ochrony prywatności i korespondencji.
 - Godność dziecka oznacza, że każda osoba poniżej 18 roku życia powinna być traktowana z szacunkiem, niezależnie od wieku, wyglądu, pochodzenia, zdolności czy poglądów.
 - Prywatność dziecka obejmuje prawo do posiadania własnej przestrzeni fizycznej i emocjonalnej, własnych dokumentów oraz ochrony życia osobistego przed nieuzasadnioną ingerencją dorosłych.

Mam prawo do:

- ▶ **ZDROWIA I OPIEKI MEDYCZNEJ**, najlepszej dostępnej opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki i leczenia.
- ▶ Prawo dziecka do opieki medycznej w Polsce jest kompleksowo uregulowane zarówno w ustawodawstwie krajowym, jak i na poziomie międzynarodowym, obejmując:
 - konstytucyjną podstawę ochrony zdrowia i życia,
 - dostęp do pełnego zakresu świadczeń medycznych,
 - prawo do informacji, zgody i współdecydowania,
 - szczególną opiekę w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.
- ▶ Państwo ma obowiązek nie tylko stworzyć formalne ramy prawne, ale także organizacyjne i instytucjonalne mechanizmy, które pozwalają na realną egzekucję w opiece nad dzieckiem.

Odpowiedzialność i ochrona

- W pierwszej kolejności za ochronę praw dziecka odpowiadają jego opiekunowie, zazwyczaj rodzice.
- **Ochrona instytucjonalna:** W przypadkach, gdy rodzice nie są w stanie zapewnić dziecku odpowiedniej opieki lub gdy dochodzi do przemocy, istnieją instytucje, które udzielają pomocy, takie jak Rzecznik Praw Dziecka.
- **Reakcja dorosłych:** Wszyscy dorośli, którzy są świadkami łamania praw dziecka, powinni reagować. W razie potrzeby można skontaktować się ze specjalistami, na przykład dzwoniąc pod numer 116 111 (Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży) lub 116 111, czynny 24/7.

Dziękujemy za uwagę!

Prezentacje przygotowały:
Alicja Gugła i Nikola Górniak